

HEITEN - JAN

DOOR G. S. VAN DEN BERG

G. F. CALLENBACH --- NIJKERK

HEITEN-JAN

**BEKROOND
DOOR DE NEDERLANDSCHE
ZONDAGSSCHOOL-VEREEN.**

HEITEN- JAN

DOOR

G. S. VAN DEN BERG

TEKENINGEN VAN R. EN M. SNAPPER

G. F.
CALLENBACH
UITGEVER - NIJKERK

Je kent Heiten-Jan toch wel?

Neen? Ken je hem *niet*? Denk eens héél goed na....

Nou....?

Neen?

O, maar dan ga je natuurlijk op een andere school.... of — of dan woon je misschien wel in een héél andere plaats, hè?

Ja, als je hem niet kent, zul je zeggen: „Wat een gekke naam! *Jan*...., ja, dàt wel; er zijn zoveel jongens die Jan heten, maar *Heiten-Jan*...., neen, wie heet er nu Heiten-Jan!”

Ja, zo *heet* hij ook niet echt, hoor, maar zo *noemen* ze hem altijd.

Hoe dat zo komt?

Heel dicht tegen het huisje waar Jan woont, heeft Jan's vader, een schuurtje gebouwd. En daar, in dat lage schuurtje, onder de oude, zwarte pannen, staat Sikkie, de geit.

Sikkie heeft een grappig staartje en onder haar kin.... een ècht baardje.

En als zij eet, dan gaat dat witte sikje op.... en.... neer, op.... en.... neer,.... zo leuk!

Net een oud mannetje.

Maar Sikkie *is* nog niet oud, hoor; als zij eens erg vrolijk is, dan kan zij hollen en springen.... nog beter dan Jan.

En weet je wat nu zo vreemd is?

Als Jan van zijn geitje vertelt, en dat doet hij vaak, dan zegt hij niet geit, maar.... dan zegt die rare Jan: *heit!*

En nu plagen de mensen Jan wel eens, en dan vragen zij ondeugend: „Jan, hoe gaat het met je heit?”

En de jongens noemen hem daarom altijd Heiten-Jan.

De grote mensen zeggen, dat Jan dom is, erg dom.

En misschien.... misschien *is* Heiten-Jan dat ook wel een beetje.

Als alle kinderen sommen maken en het zo stil is in de klas, dan krabbelt Jan met een geleerd gezicht vreemde dingen op zijn papier. Cijfers noemt hij dat.

En soms, als de juffrouw het niet ziet, zit hij heel lang op zijn potlood te zuigen....

Wat Jan wèl leuk vindt op school?

Versjes zingen.

Ja, maar dan zingt Jan niet mee. Neen, dan doet hij heel iets anders.

Als er gezongen wordt kijken alle jongens en meisjes naar de juffrouw. Dat hoort zo. En ze doen allen erg hun best.

Jan kijkt *ook* naar de juffrouw, en hij doet *ook* erg zijn best.

Maar Jan *zingt* niet.... Neen, Jan.... *bromt*.

Jan denkt: „Ik ben het orgel.”

En Jan broemt maar,.... broemt maar.

Soms heel laag.... nu eens zacht en dan weer wat harder.... Net als het orgel in de kerk.

Jan vindt altijd dat prachtige grote orgel boven de preekstoel mooier dan alle andere dingen in de kerk.

Soms, als de zon door de boogramen schijnt over de hoofden van de mensen, dan.... o, dan lijken die hoge versierde orgelpijpen wel van zilver....

En als je dan je ogen een beetje dicht doet, — een klein beetje maar, dan zijn er allemaal lichtjes, àllemaal lichtjes,.... wel *duizend*....

Jan wil later ook leren op zo'n orgel te spelen later.... ja, en daarom probeert hij het nu al. Dan kun je het later veel gauwer. Vast hoor!

Maar de juffrouw mag het niet merken.

En als Kees van den slager omkijkt, stoot Jan hem in zijn rug: „Zeg, kijk voor je. Moet de juffrouw het horen?”

Neen, dat mag niet.

De juffrouw zou erg boos zijn als ze het wist.

De juffrouw zou het *niet* mooi vinden.

Die heeft geen *verstand* van orgels.

Jan wel.

Nou!

R. M. Snapper

Als om vier uur de schooldeur opengaat, dan....
klep — klèp — klepperdeklèp....

Dat doen Jan zijn klompen.

Klep — klèp.... Hij *holt* het dorp uit....

Ah! Dan komt het mooie! Naar huis!

Ergens midden in het land, daar staat het huisje, waar Jan woont. Het huisje met het lage, houten schuurtje.

Klep — klèp....

Eerst de lange weg, die langs de brede vaart loopt. Als je àl maar doorliep, kwam je bij boer Peters; daar werkt Jan's vader. Maar Jan slaat, als hij een heel eind langs de vaart gelopen heeft, een klein weggetje in. Zo komt hij thuis....

's Winters, wanneer het al donker was als je uit school kwam, zag je in de verte al het licht van de lamp in de warme huiskamer.

's Winters....

O, dan kon het zo heerlijk-angstig zijn op die eenzame, donkere weg naar huis.

Dan kwam de wilde stormwind *aanloeien* van over de wijde landen, dan woei hij nijdig om je heen,.... dan maakte het golvende dorre riet zo'n griezelig suizend geluid,.... dan striemden de regendroppels en de schuimvlokken uit de vaart je vlàk in het gezicht....

Brrr!....

Dan trok je met een ruk de klep van je pet

flink omlaag,.... dan haalde je de warme, wol-
len das, die moeder zelf had gebreid, héél stijf
om je hals,.... dan wroog je de handen diep
— *diep* in de zakken van je jas.... en dan,
hoofd en schouwers *induwend* tegen de wind,
ging je *vechten*,.... *vechten*....

Ah! Dàt was fijn!

En dat lichtje daar in de verte *wenkte*
maar..... „Kom hier,.... kom hier!”

Dan was je net een schip op de woeste zee....

Ja, en dat lichtje ginds was het schijnsel van
een vuurtoren. Dáár moest je naar toe,....
dwàrs door de hoge golven....

En eindelijk — *eindelijk* kwam je dan in de veilige haven.

Dan kon die wilde wind je niet meer te pakken krijgen; neen: je klapte de deur vlàk voor zijn neus dicht.... *pats!*

Dan kon je hem alleen nog maar *horen*.

Ja, en dan hoefde je lekker geen moeilijke sommen te maken, die tòch altijd fout waren,.... dan waren er ook geen mensen meer, die zeiden, dat je zo'n domme Heiten-Jan was....

Neen, dan was je thuis!

Thuis,.... bij moeder en kleine Mieneke en bij Sikkie — en.... en straks kwam vader ook.

Ja, dat was heerlijk!

En 's avonds was het zo gezellig in dat huisje, daar midden in het wijde, donkere land....

In de kamer brandde de kachel met grote, rode vuurogen....

Soms blaatte eventjes een geit.

Dat was Sikkie.

In het lage, houten schuurtje, onder de oude, zwarte pannen, dicht bij vader, moeder, Jan en Mieneke, dommelde ze wat....

Vader ritselde even met een krant....

Moeder hield even een naald tegen het lamplicht, duwde er een draad door, en naaide dan weer ijverig verder.... Mieneke sliep al....

Jan zat wat te tekenen met een groot, dik pot-

lood, op een stuk papier....

En hoog, — hóóg in de lucht *bulderde* de stormwind....

Maar het mooiste — het àllermooiste, dàt kwam toch nog!

Maar niemand wist, wat dat was.

De jongens van school wisten het niet, de juf-frouw wist het niet.... en vader en moeder en kleine Mieneke wisten het óók niet.

Dat was een geheim tussen Jan en.... *Sikkie!* Niemand anders wist het.

Maar dat maakte het juist nog veel en veel heerlijker!

....'s Avonds, als je nog even buiten was geweest in het schuurtje bij Sikkie,.... en 't was dan zo koud,.... en je voelde dan die lelijke wind weer op je af komen met grote — gròte grijphanden,.... o, dan kon je toch zó verlangen naar dat mooie,.... dat mooie, dat niemand wist!

En dan deed je vlug de deur weer dicht,.... en — en dàn....

Ah....! Dàn komt het!....

.... Er is een heel klein kamertje in het huis. Een *hokje* is het eigenlijk....

Neen, 't is niet op zolder, 't is beneden; maar toch kun je het schuine dak al zien beginnen.

Daar in dat dak zit een raampje, ook al weer klein....

Maar in dat kamertje is ook een bedsteê.

En diè is *groot*. Nou!

Dat is de bedstee van Jan.

O, daar kunnen wel *drie* Jannen in!

En weet je wat nu zo aardig is?

In die bedsteê zit een luikje....

En als je dat luikje opendoet,.... dan kijk je in het schuurtje, waar Sikkie staat.

Dat is leuk!

't Is stil in dat kamertje....

Daar komt Jan!

't Is donker; er komt maar weinig licht door het raampje.

Maar Jan kan zich in het donker best uitkleden. En alle kleren hangt hij netjes over een stoel.

Dan knielt Jan voor de hoge bedsteê.... en dan....

Stàp! Eén been op de stoel.

Stàp! En met een reuze zwaai het andere been in bed.

Kijk, dan doet Jan even het luikje open en kijkt in het donkere schuurtje, waar iets beweegt....

Dan zet hij dat luikje op een kier.... en duikt diep weg onder de dekens.

Het hoofd drukt hij stijf in het kussen.
Dan wordt het weer stil in dat kamertje....

Is dat nu het mooie? Dat jongetje in die grote
bedsteê?
O neen,.... je begrijpt het niet. Je begrijpt
er niets van.

Die diepe, donkere bedsteê,... dat is een prachtige, deftige *koets*.

En hoor je dat gestommel wel, daarnaast in het schuurtje? En soms even dat geblaas?

Dat is Sikkie. Die is vóór die deftige koets gespannen. Jan is de rijke meneer. En hij wordt gereden in de geitenkoets.... heel ver, en heel hoog!

Stil ligt Jan door het dakraampje*te turen.

Even komt de maan te voorschijn.

O, dan is het een *zilveren* wereld, daar hoog in de lucht.... Zilver en goud.... en....

Ja, vooruit maar Sikkie, vooruit!

Zie je ze wel, die vreemde *maanlanden*? Zie je ze wel?

En wat gaat het hard!

De dunne poten van Sikkie gaan zo snel.

Veel sneller nog dan een spoortrein,... o ja!

Dan gaat de maan weer weg achter grote wolkenstoeten.

En over de landen komt de boze wind weer aanloeien. Hij *huilt* om het huis: „Oeil.... oeil!....”

Maar die deftige geitenkoets gaat veel sneller dan de wind.

En die deftige meneer reist door heel veel landen. Door *toverlanden*....

Begrijp je nù iets van dat mooie? Ja?

't Wordt nacht.

En hoog over de bergen gaat nog altijd die
deftige geitenkoets. Door verre, vreemde, lichte
landen. Door *droomlanden*....

Wat is het stil in de klas....

En wat doen die jongens en meisjes hun best!

Ze moeten een les overschrijven uit het taalboek.

Zó maar overschrijven!

Dat is heel gemakkelijk.

En daarom heeft de juffrouw gezegd: „Nu mag er ook geen enkele fout gemaakt worden, geen enkele. En nu moeten jullie heel mooi schrijven!”

Daarom is het nu zo stil....

Sommige kinderen steken het puntje van hun tong een eindje uit de mond.... Maar ze weten het zelf niet!

En anderen liggen bijna met hun neus op het papier.... Maar ze weten het zelf niet!

Dat komt, doordat ze allemaal zo goed hun best doen....

De juffrouw gaat langzaam door de rijen en zegt: „Mooi,.... mooi!....”

Kijk, daar op de achterste bank zit Jan. Hij schrijft ook.

Maar....

O, Jan, — kijk dan toch beter; je maakt allemaal fouten!

En daar.... er valt een dikke traan op het

schrift.... Al die blauwe inktletters vloeien uit....

Een grote blauwe vlek!

O, — en de juffrouw komt óók bij Jan, en ze zegt: „Hè, moet *jij* het nu weer bederven met zo'n grote vlek.... en wàt een fouten!....

Foeil”

En ze loopt boos verder.

Jan durft niet op te kijken. Hij staart maar àl op zijn schrift....

Maar de vlek ziet hij maar half, en de fouten ziet hij helemáál niet.

En er valt nòg een traan!

Die wordt op het papier ook weer zo'n blauwe vlek....

Jan, — Jàn dan toch!

Er wordt gezongen....

Maar die jongen op de achterste bank *bromt* niet.

Die jongen vergeet helemaal, dat hij *orgel* is.....

En als de school is uitgegaan....

Dan loopt daar op de donkere weg een kleine jongen.

En 't gaat heel langzaam....

De jas is nog niet eens goed dichtgeknoopt, en de das, de warme, wollen das, die moeder zelf

had gebreid, die wappert met lange slierten in de wind.

O, 't gaat zo langzaam....

Jan, — Jàn, wat *is* er toch?....

En 's avonds....

Ja, het lijkt wel net als anders.

Vader leest de krant; moeder maakt een paar grote gaten in een kous van Jan weer dicht, Mieneke slaapt in het kleine ledikantje. En Jan zit aan tafel te tekenen met een groot, dik potlood....

Net als anders.

En tòch....

Het is in de kamer zo *vreemd* stil....

Vader houdt de hele avond zijn hoofd maar achter die krant verscholen. Zijn koffie laat hij koud worden.... En toch staat er in die krant niets meer dan op andere avonden.

En als moeder een nieuwe draad in de naald moet doen, steekt ze die draad wel vijf-, zesmaal *naast* de naald. En ze moppert over het slechte licht.... En toch is het niets donkerder dan op alle andere avonden.

En Jan.... Jan tekent. Maar telkens gomt hij de hele tekening weer uit.

Dan begint hij opnieuw....

En hij moppert maar op dat grote, dikke potlood.... En toch gebruikte hij dat alle andere

avonden ook.

Vreemd is dat.... *Vreemd!*

't Is toch *niet* als anders....

Jan staat op.

Stil gaat hij de kamer uit. In zijn ogen brandt een groot verdriet....

Hij gaat niet meer naar buiten. Neen, stil gaat hij naar zijn donkere hokje.

Zijn kleren gooit hij wild op de stoel. De broek glijdt er af....

O, — en hij vergeet te bidden....

En als hij stâp — stâp in de hoge bedsteê wil gaan, stoot hij zijn hoofd tegen de bovenrand....

Vreemd....

Hij vergeet ook dat luikje open te doen en nog eventjes in dat schuurtje te gluren.

Wat doet Jan vreemd!

Hij *bonst* neer op het bed,.... zijn benen trap-pelen woest onder het dek....

Zijn hoofd drukt hij wild in het kussen weg.... en in die grote, donkere bedsteê snikt hij — *snikt* hij zijn verdriet uit.

„Zo'n lelijkerd,.... zo'n gemenerd, zo'n...., zo'n....!“

Jan, — Jàn dan toch!

Ja, er is iets èrgs gebeurd....

Heel dicht tegen Jan's huisje staat het lage, houten schuurtje met de oude, zwarte pannen. En in dat schuurtje....

O, — daar is het leeg,....
leeg!

Ja, er is iets ergs gebeurd.

Kleine Mieneke was ziek geweest. Toen was er een deftige meneer gekomen in

het kleine huisje; een dokter. En die had gezegd, dat Mieneke eieren moest hebben en drankjes en groenten....

Maar: vader verdiende daar te weinig geld voor. Lang had vader nagedacht en veel gepraat met moeder.

En vanmorgen.... Toen had vader Sikkie uit het schuurtje gehaald.... en meegenomen langs de brede vaart naar boer Peters. Die had haar gekocht.

Nu stond Sikkie in de geitenstal bij boer Peters. En vader had geld om drankjes en eieren en groenten te kopen voor Mieneke.

Maar in het lage schuurtje was het nu zó *leeg*...

En in de grote diepe bedsteê lag Jan krampachtig te snikken. Het brandde zo vreemd in zijn ogen, in zijn keel, diep in zijn borst....

Vader had gezegd: „Foei! Heb jij dat niet voor je kleine zusje over?”

O ja, dat had hij wel.

Maar....

Maar nu stond Sikkie in die koude, vreemde stal bij boer Peters. Bij dien bozen boer Peters. *Als* Jan eens even bij zijn vader kwam kijken op de grote boerderij en hij snuffelde dan wat in de stal bij de koeien en de paarden,.... o wee, dan kwam boer Peters hem dadelijk weer wegjagen: „Vôrt jij! Kleine jongens kunnen we hier niet gebruiken. *Vôrt!*”

O, nu stond Sikkie bij dien nijdigen, dikken boer Peters. Misschien zou de boer Sikkie wel schoppen of.... of misschien wel aan een anderen boer verkopen. Dan kwam Sikkie op een markt te staan tussen andere geiten. Dan kwamen er kooplui.... en die zouden Sikkie betasten met grote, vieze handen.

Dan zou boer Peters Jan uitlachen: „Ha! ha! Zo'n domme, domme Heiten-Jan!”

't Werd donker in Jan's hart en zijn boosheid groeide.

„O, als-ie dat doet! Als-ie dat doet!”

Nu kon hij Sikkie ook niet meer voor de geitenkoets spannen.... Nu kon Sikkie hem niet meer brengen in die verre, vreemde landen. Nu was alles voorbij. Al dat *mooie.... voorbij!*

Dat was óók de schuld van boer Peters.

„O, zo'n gemenerd, zo'n valserd, zo'n....!”

En onder de dekens balde Jan zijn vuisten.

Hij snikte maar....

En toen zijn moede, natte ogen eindelijk dicht waren gegaan, snikte hij nog.

't Was donker buiten.

En er kwam geen licht meer door het raampje in het schuine dak. 't Was ook donker in het kamertje en in de diepe bedsteê.

Maar in Jan's *hart*,.... daar was het nog véél donkerder....

III. TOEN HET SNEEUWDE....

Het sneeuwde.

Ze kwamen van heel hoog, die grijze kriebelingetjes,.... uit een grijze lucht.

Maar als ze lager kwamen, werden ze wit. Wit als dwarrelende donsveertjes.

Duizenden.... *duizenden*.

Ze kwamen in wilde warreling over het dorpje; over de hoge kerk en over de lage huisjes. En in de kale bomen kriep-kriipten de mussen zo droefjes, zo angstig....

Ze kwamen ook over de wijde velden, buiten.

Ze kwamen overal.

Overal....

En al die sneeuwvlokjes weefden samen de

wijde, witte plooi-mantel van koning Winter,
den machtigen, strengen toverkoning uit het
koude Sneeuwland, hoog in het Noorden.
En 't werd al stiller in de wereld....

Maar op de weg langs de brede vaart....

Wat komt daar aan, dwars door al die wilde
sneeuwvlokken?....

't Is óók wit....

O, kijk eens, kijk eens, dat is,.... dat is
Sikkie!

Ze komt zo maar aanlopen door die witte dwar-
reldingetjes.... *Ze durft, hoor!*

Even staat ze stil,.... het kopje gaat nieuws-
gierig omhoog: „Zeg, vlindertjes, waar gaan
jullie toch allemaal naar toe?”

En de witte vlindertjes giegelen en ze fluiste-
ren elkaar toe: „Zie je dat witte geitje wel?
Waar zou dat naar toe moeten zo alleen?”

O, — dan beginnen die ondeugende dwarrelaars
Sikkie te plagen. Ze gaan brutaal op haar neus
zitten, op haar ogen. Ja, ze durven óók!

Ze rijden mee op haar kop, op haar rug, en
op het leuke wip-staartje. Ze vragen eerst niet
eens of ze wel mogen.

En ze kriebelen Sikkie in de oren.

Neen, dan vindt Sikkie ze niets aardig meer. Ze
hapt naar die lelijke, dansende dingen.... Hul

Ze prikken op haar tong. Neen, niks lekker, hoor!

En Sikkie loopt vlug verder.

Maar de brutale vlindertjes dansen mee....

En er komen nog veel meer uit de lucht. En al die vlindertjes fluisteren: „Zie je dat domme geitje daar wel? Waar zou dat zo alleen naar toe moeten?”

Sikkie blaas even. Dat wil zeggen: „Neen, hoor! Ik vind het hier niks plezierig meer.”

Soms staat ze stil,.... héél lang. Dan denkt ze na....

Maar ze loopt tòch maar verder.

O, wat moet dat domme geitje daar toch in die wijde, witte wereld?

Wat *moet* ze daar toch?

Die middag nog had ze gestaan in de geitenstal bij boer Peters, achter de grote, warme stal, waar de koeien stonden en de paarden.

En toen,.... toen was ineens het deurtje van de geitenstal opengetrokken, heel voorzichtig, en twee lachende, nieuwsgierige jongensgezichten hadden naar binnen gegluurd....

Neen, Jan was er niet bij; 't waren *vreemde* jongens, die dwars over de witte landen waren gekomen.

Niemand had die twee nieuwsgierige jongens opgemerkt.

De boer zat rustig in zijn warme huis, en de knechten waren al vroeg, toen het begon te sneeuwen, weggegaan.

't Was zo stil op het erf, zo stil....

En niemand zag die twee jongens. Ja, ze hadden geprobeerd Sikkie mee te lokken de koude wereld in. Maar ze was niet gegaan, hoor! O, neen, Sikkie was er veel te verstandig voor, om met zulke vreemde jongens mee te gaan.

Neen, ze was *niet* gegaan.

Toen waren die wilde jongens weer weggehold.... Maar o! Het deurtje van de geitenstal lieten ze *open*!....

En Sikkie.... Toen die vreemde jongens ver weg waren, begon ze zò nieuwsgierig te worden!

Ze zag daar buiten die dansende, dwarrelende dingen. Wat vreemd was dat! Die had ze nog nooit in haar stal gezien.

.... En voetje — voor — voetje was ze het donkere stalletje uitgestapt.

En niemand had het gezien.

Zo was haar vreemde tocht begonnen....

Maar de weg was zo *lang*....

En 't werd zo *koud*....

En zo *donker*....

Toen Heiten-Jan uit school kwam, joeg koning

Winter met een geweldige vaart door de nauwe dorpsstraatjes. De brede sneeuwzomen van zijn wijde mantel woeien *hoog* op.

Maar op de eenzame, donkere weg naar huis, . . . ah! daar kreeg de boze koning uit Sneeuwland Jan pas goed te pakken. 't Leek, of hij van alle kanten kwam: „Oei, . . . oei. . . .!”

En grote sneeuwwolken joeg hij voor zich uit. En de hoge golven in de brede, zwarte vaart deden ook al mee in de wilde jacht. . . .

't Stormde!

Toen. . . .

Jan *hoort* wat. . . .

Jan *ziet* wat. . . .

O, — en dan *stormt* hij vooruit.

Zijn ene klomp blijft plakken in de dikke, verse sneeuw. . . .

Maar hij merkt het niet.

Hij springt verder met één zwarte sok in de diepe, witte sneeuw. . . .

. . . . „O, — Sikkie! . . . Sikkie!”

En even later, . . . toen zijn ze samen verder gestrompeld, Heiten-Jan en Sikkie.

Saampjes, dicht tegen elkaar, langs de brede, boze vaart.

En het *stormde!*

Eerst stapten ze vlug aan,.... maar toen ze dicht bij het zijweggetje kwamen, ging het à langzamer....

't Stormde, óók in Jan's hart!

.... Wat had hij nu ook eigenlijk met dat geitje te maken. 't Was toch niet meer van *hem*. Als,.... als hij het liet lopen in de sneeuwstorm, wel, dan moest die lelijke boer maar zien dat hij zijn geitje terugkreeg....

Ja, dan moest *die* het ook maar missen,.... die vàlserd....

Of.... zou hij.... zou hij het meenemen naar het lage, houten schuurtje bij de bedsteê?

O, — en dan kwam vanavond dat mooie weer,
.... dat mooie, dat niemand wist.
En.... God in de Hemel zou het nu niet zien,
nu.... met al die sneeuwvlokken in de grijze
lucht.
Of,.... of toch wèl misschien?....
De juffrouw had laatst verteld....

O, — dat was daar een bange strijd op de don-
kere weg, een strijd in Jan's *hart*.
Ze liepen heel langzaam....
En het *stormde!*

Toen kwamen ze bij het zijweggetje.
En ze stonden héél lang stil.
Zou-ie,.... zou-ie?

O, maar hij kon toch Sikkie niet weer terug-
brengen naar dien bozen boer, naar dien....
Die zou Sikkie misschien wel schoppen, omdat
ze was weggelopen,.... die zou....

Ja, en dan zou die valserd hèm misschien nog
wel uitlachen, dat hij zo dom was geweest....

„Neen, dat nooit, — *nooit!*”

Ja, dat zei Jan, maar tòch....

O, die bange, stille strijd!....

.... Jan strompelt verder langs de brede, don-
kere vaart.

Hij blaast op zijn blauwe knuisten, om ze weer
warm te krijgen.

En het bonst zo vreemd in zijn hoofd....
Achter Jan aan hompelt Sikkie met stijve,
stramme benen....
Telkens staat Jan weer stil.
.... Zou-ie,.... zòu-ie?
En ze gaan tòch weer verder, die twee.
Begrijp je dat?

O, de weg is zo *lang*,.... zo *donker*.... En
die strijd is zo *moeilijk*....
.... *Wild* raast de storm door de lucht!

Maar tòch gaan ze verder, die twee.... ver-
der naar....
O, 't is zo *moeilijk*, zo *moeilijk*.

Vaag schemert de boerderij door de stuivende
sneeuwvlokken.
En dan staat ze weer stil,.... héél lang.
Sikkie houdt haar kopje scheef. Ze kijkt Jan
zo diep-treurig aan.
Jan begrijpt wel wat Sikkie bedoelt. O ja; hij
zal dicht bij Sikkie blijven, haar beschermen.
Ja, dat zal-ie!
Jan's knieën knikten. Dat kwam van de kou,
van de moeheid.
Ja, maar ook van dat andere....

Maar eindelijk, — *eindelijk* zijn ze dan toch bij

de boerderij gekomen, die twee.

Niets bewoog zich daar.

Alleen verdween over de witte schuinte van het dak een enkele zwarte kraai.

Wat leek die nu groot....!

Uit de witte hooiberg staken vier donkere palen omhoog.... ergens stond nog een halfingesneeuwde, vergeten kruiwagen.

Doodmoe stoffelden ze over het witte erf, heel voorzichtig.

Maar och, wie zou ze horen?

Toen zijn ze saampjes weggekropen in de veilige, warme donkerte van het geitenstalletje, achter de grote, hoge stal, waar de koeien stonden en de paarden.

Jan hurkte in een hoek diep ineen.

Sikkie begon dadelijk op een paar aardappelschillen te knabbelen.

Soms streek zij even met haar koude kopje langs Jan's mouw. Dat betekende: „Neem jij er ook maar een paar. Dat is goed voor de schrik en voor de kou.”

Maar Jan zei niets.

Stijf trok hij Sikkie tegen zich aan. Tranen stonden in zijn ogen.

Hij was zo moe, zo erg moe,.... en toch, — tòch zo gelukkig.

Begrijp je dat?

Zijn zware oogleden knipperden op en neer....

En langzaam dommelde hij in....
Sikkie schoffelde eerst nog wat onrustig heen
en weer,.... toen ging ook zij liggen....

Buiten werd het rustiger.
Heel hoog aan de hemel verscheen vaag een
ster,.... en nóg een....

IV. DOOR LICHTEN LANDEN

A h....! Dat is daar een blijde tocht door de
witte, lichte landen.

Het sneeuwt nu niet meer. De wind is gaan
liggen.

Nu staan hoog aan de heldere lucht de sterren:
bloemen met *gouden* hartjes.

Nu zwaait koning Winter zijn toverstaf over
alle vaarten, en op het water groeit een glan-
zend vliesje, dat àl dikker wordt.

En over de broze sneeuwweg trekt het stam-
pend paard zijn lieve last.

Daar in de wagen zijn ze heerlijk weggedoken:
Heiten-Jan.... en.... *Sikkie!*

Ja, ja! Daar gaan ze weer, daar gáán ze weer,
die twee!

Heiten-Jan houdt zijn hoofd heel dicht tegen
het witte geitenkopje, en hij fluistert: „Nu gaan
we weer naar huis, naar huis! Jij en ik!”

Voor op de wagen zitten twee mannen,....

vader en.... boer Peters!

Ah....! Dat is daar een blijde tocht door de witte, lichte landen.

O, — wat waren ze 's middags bang geweest, vader en moeder.

Wat hadden ze vaak de donkere weg afgetuurd, maar och, ze zagen niets.

En ze hadden geroepen,.... maar niemand had antwoord gegeven.

En telkens, als de stormwind op de deur bonsde, waren ze opgesprongen,.... maar Jan was niet gekomen.

Toen had vader eindelijk gezegd: „Ja, ik moet tòch naar boer Peters om de koeien te melken. Ik kan niet langer wachten.”

En vader was weggegaan met een angstig hart, en moeder bleef zo alleen achter.

Ze hadden elkaar nog willen geruststellen: „Misschien heeft Jan in het dorp wel gewacht, tot de ergste sneeuwbuien voorbij waren,.... dan zal hij dadelijk wel komen.”

Maar o, ze waren zo bang, zo *bang*.

Toen was vader op de boerderij gekomen, en daar,.... o, daar had hij zijn Jan gevonden.

En de boer had verteld, dat hij zo juist de stallen nog eens nagezien had, en daar toen in de geitenstal de slapende Heiten-Jan had gevonden.

Tussen den boer en vader in had Jan moeten vertellen,.... *vertellen*.

O, maar van dat erge, op die lange weg, van die *stille strijd* in zijn hart, had Jan niets gezegd. Dat wist *hij* alleen.... *en*....

En toen,.... toen had boer Peters even nagedacht en gezegd: „Die flinke Jan verdient, dat hij zijn geitje weer terugkrijgt als beloning voor zijn dappere daad.”

En de boer had het paard voor de wagen gespannen en gezegd: „Nu zal ik jullie drieën eens vlug bij je moeder brengen.”

Toen was die blijde tocht begonnen....

Zo zijn ze thuisgekomen.

Even heeft Jan bij moeder gehuild,.... dat was van grote, gròte blijdschap.

En moeder heeft Jan over het hoofd gestreken en Sikkie over haar witte kopje.

Dat was óók van blijdschap.

Nu is het nacht.

De wijde, witte wereld droomt onder de lichte sterrenhemel.

Het licht schijnt ook in het kamertje, waar Jan slaapt in de diepe bedsteê.

. . . . En door de verre, lichte droomlanden gaat weer de deftige, snelle geitenkoets.

En in de geitenkoets zit Heiten-Jan met een stralend gezicht, en ogen, die tintelen van blijdschap. . . .

Dat komt, omdat het in zijn *hart* zo *licht* is.

INHOUD:

1. Heiten-Jan 5
2. Er is iets ergs gebeurd . . 17
3. Toen het sneeuwde.... . . 23
4. Door lichte landen 34